

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábas garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételének: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkészítésében. Pesten: Zeisler M. (királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11. sz.) Oppel Alajosné (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agen (Stadt Seilerstätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttg.
Nyitási díjak: sora után 20 kr. előre beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. Előfizetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Előfizetési feltételek

„Kolozs. Közlöny“

1872-iki folyamára:

11 óra	11 ft o. é
félre	6 „ „
évnegyedre	3 „ „
egy óra	1 „ „

Az előfizetés minden hó 15-től megújítható.

Előfizetéseket helyben elfogad: a szerkesztőség, Demjén László ur könyv- és Keresztény Pál ur papírkészítésében.

Az előfizetési pénzek a szerkesztőséghez küldendők be.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

Kiegyezési kísérletek.

A kiegyezési kísérletek vannak napirenden. A magyar kormány most tanácskozik a horvát „nemzeti párt“ bizalmi férfiával Pesten; a szerb congressus tárgyalás is foly az eszmecsere s úgy látszik ép e közlekedési áramlat hatása alatt írta meg a „Patria“ (6-ik száma) pesti román lap is azon cikkét, melyben a román tulzokat kissé meglecikézte, figyelmezteti nemzetfeleit a kedvező pillanat felhasználására, a józanság terrenumának biztos voltára.

Velőben nagy ideje, hogy román ajku vérmesebb honfitársaink is hallgassanak a higgadt megfontoltság szavaira, ha igazán óhajtják „a magyar és román nép közti őszinte kibékülést“, ha a szegény román nép érdekét a közhaza érdekeivel kapcsolatosan biztosítani őszinte szándékuk, erős akaratuk.

A „Patria“ úgy véli, hogy a magyar kormány részéről tett jóakaratú kezdeményezést „t őszintén és bizalommal kellene a román tulzópárt vezérférfiainak fogadni, elhagyva azon tét „mely a románoknak és a közhazának soha sem vált javára, s mely a Szt-István koronája alatti népek békéjét, jólétét s szabadságát soha se fogja biztosítani.“

Mi teljesen egyetértünk a „Patria“ állításának utolsó felével a közös érdekét illetőleg, hanem a kezdeményezést a románok bizalmi férfiára szeretnők bízni, és pedig nem Dr. Baritiu és társait értjük e bizalmi férfiak alatt, hanem azokat, kiknek élén egy államférfi áll, minő b. Siaguna érsek.

Tudjuk mi is, nagyon jól, hogy vannak román vízüreinknek kielégítetlen méltányos követelése is mi ezekből egy szemernyi se kívánunk visszatartva látni; de hogy az erre vonatkozó kibékülésnek más alapon kell történni, mint a milyen társországok alkudozóival ép folyamatosan van — azt csak olyan ember tagadhatja, ki teljesen szem elől téveszti a társországok 800-dos múltját, államjogi viszonyait, a ki elfeledhetné azt, hogy a románok nem bírnak külön „nemzeti terület“ — tel annál kevésbbé, mert az „erdélyi részek“ soha sem valának „társország“-ok.

Ebből kiindulva mi értelme sem lenne annak, ha a kormány azon román tulzókkal állana szóba, kik még Magyarország területi egységét is megtagadják s azt szeretnék közjogi formában ismételni, mit M. Terézia tett törvénytelenül „Nagyfejedelemség“-nek keresztelvé Magyarországot legősibb kiegészítő részét.

A „Patria“ maga hangsúlyozza, hogy a magyar kormány „oly helyzetben van, hogy meg akarja adni a románoknak mindazt, mi őket az államban megilleti; ép ezért folytasson eszmecsere azokkal, kik nem vonultak a „passivitas“ duzzogó szögletébe s ott esodadolgokról álmodva várják a daco-román sültgalambot.

Mi legalább csak az „achivitas“ román hivatól reméljük azon felfogást, hogy a nemzeti érdeket „a közállam érdekei szempontjából“ latolják meg; csak ezekről feltételezzük azt, hogy belátják, miszerint a közhaza érdekeinek alá kell rendelni „minden nemzeti ség“ követelést, s hogy kiváltásokra a románok sincs szükség a jogegyenlőség korában, mivel a közsabadság keretében beilleszthetők a „románok jól értelmezett érdekei“ jogos igényei.

A „Patria“ arra unszolja az ellenzéki román képviselőket egyezkedjenek a befolyásos magyar kormányférfiakkal, formulázzák a nemzeti óhaját sokat egy emlékiratban, mely a „magán tárgyalásoknak alapul szolgálhasson; ne halasszák el a kínálkozó jó alkalmat, mert egy elvesztett perc évekbe kerülne.“

Ez, szerintünk a dolognak egy egészen más oldala. A tulzók nézeteinek meghallgatása szükséges, ez csak hasznos lehetne a tárgyalások mene-

tére, már csak azért is, mert az „emlékirat“ mértéket adna a követelésekhez s országvilágot meggyőzhetne arról, mennyiben tudnak Baritiu és társai a „személyes hiuság“-ról s a magyar nemzet ellen szított okatlan gyűlöletről lemondani, de még arról is, mennyit engedtek le az ismert nemzeti álomlátás alkotta birodalomból s mennyiben merítettek okulást az eseményekből arra, hogy magukat is mérsékeljék, de azokat is kik utánok bolondulnak. Ha azután kitűnnék a „memorandum“ az, hogy ezek az urak nem tanultak de nem is felejtettek, akkor hagyjuk a nevétségesség martíryaivá lenni továbbra is, — a román nép úgy is rég óta elfordult tőlük s a kik még tévelyegnek is belátandják egy idő múlva, hogy románok és magyarnak együtt kell élni, testvéreként e hazában, melyet őseik századokon át együtt védelmeztek — s századok és évtizedek alatt az unokáknak kell boldoggá, szabaddá tenni, mint az alkotmányos élet oázját hagyván azt öröklő utódaira.

Legújabb táviratok.

Bécs, febr. 1. Az „Oest. Cor.“ jelenti: Király ő felsége 6-kán este Innsbrnba érkezend s ott két napig időzönd.

Bécs, febr. 1. A bir. tanács mai ülésében a gráz-stíria-magyar határszéli vasut kiépítésének sürgős kiviteltére és a katonai ellátási ügyet tárgyzó törvényjavaslatra vonatkozólag interpellációk adtak be. Erre, rövid vita után, az összes cseh nagybirtokosi választások nagy szótűréssel érvényeseknek nyilvánították. A hittankari tanárok fizetésére és a műtani és hajózási tanárok illetményére vonatkozó törvényjavaslatok elfogadattak. Közlebbi ülés kedden.

Berlin, febr. 1. Bismarck a strasburgi egyetem fellállítását iránt törvényjavaslatot terjesztett a szövetség tanács elé, és 1872-re 200,000 tallért utalványozott az az elssasi országos pénztárból.

Szent-Pétervár, febr. 1. A bukaresti orosz főkonzul, Offenber, washingtoni orosz követé nevezetett ki; az előbbeni amerikai orosz követ, Katakazy, a külügyminisztériumhoz osztott be.

A „Kelet“ kegyhajhászata.

(„Kelet“ 26-ik sz. „Napihírek“.)

A mameluk mint kormánykegy-kereső ez az idej farsang legújabb, ha nem is legérdekesebb jelensége. Mindenki saját észével gondolkozik, önszívvel érez és saját meggyőződésére épít a szerint, a mint ezt a közmorálról szerzett fogalmai sugallják. Innen van például az, hogy a mameluk „Kelet“-nek se hogy sem fér a fejébe, hogy deakpárti lap olyasmit is irhasson, a mi nem dicsőíti föltétlenül a többség tényeit, avagy éppen a miniszter legmagasabb nem-tetszésével is találkozhatik. A „Kelet“-nek e felfogását rég óta tapasztalhatták mindazok, kik olvasni nem röstelik. Azonban azt a ruhát, melyet most öltött fel, eddigelé még sem mutogatta oly nyíltan, mint most teszi. Elismerjük, hogy az övé, édes sajátja; hanem azt mondandók vagyunk: kár vele ily nagyon büszkélkedni. A „Kelet“ urai elmondhatják: jól áll, esinos egy fiu vagy, sőt, nagy kegyesen és hegyesen a vállát is megveregethetik; hanem a józan közvélemény rég óta másként itél a „Kelet“ lábatlankodásáról, látván és tapasztalván, hogy magában a deakpárt körében is szakadást okoz, bárhol üti fel sátorfáját: Maros-Vásárhelyt úgy mint Kolozsvárt.

A politikai tapintatlanság és kommandóra dühökűdés meg borzas szemlédők előtti megalapús és drágálós eredményeit akarja a „Kelet“ most eltakarni; — enmagából indul ki — lehetetlennek tartja azt, hogy a „Kol. Közlöny“ kegyhajhászatától ment önálló meggyőződésből és minden sugallat visszautasító szabadszólási szokásánál fogva mondhatta volna el azt, a mi 24- és 25-ik számaiban „az újabb reformról“ olvasható. A „Kelet“ szerint ez csak „maszk“ lehet, s minthogy ezzel az önmagát megalázó föltévéssel még nem remélheti biztossá kinyerni a felsőbb dicséretet stb. stb be áll delatornak.

A „Kol. Közl.“ 24. sz. az „újabb reformról“ az van mondva: „valljuk be, hogy a pártérdek se mellőztetett,“ a „Kelet“ ezt így idézi: „az „egész közigazgatási reform a pártérdek szü- lött;“ a „Kol. Közl.“ 25. számában ez áll: „A törvényszékek szervezeténél sem vala egyedül irányadó és döntő az elv és igazság. A bírák kinevezésénél is jelentékeny hatást gyakoroltak a politikai tekintetek és protectio,“ —

a „Kelet“ ezt így fordítja el: „a törvényszékek szervezésénél is nem az elv és igazság volt csak az irányadó, mert itt is protectio és pártérdekek voltak a tényezők;“ — végül az elferdített idézethez töldja a „Kol. Közl.“ róvására ezt

„és így adtál uram esőt, de nincs köszönet benne,“ — holott a „Kol. Közlöny“-ben ez állott a hozott törvények és reformok legfőbb próbájára a tapasztalásra utalva: „azonban, vajha egy idő múlva ne mondhat-

nók, ne kellene elmondanunk a magyar földmivelővel: „adtál uram esőt, de nincs köszönet benne.“

A „Kelet“ delatori módoru ferdítéseiből kitűnik, hogy a feladó szerepét játsza a „Kol. Közlöny“-nyel szemben. Hivatkozunk e részben minden olvasni tudó polgártársunkra, vegye kezébe a „Kelet“ 26-ik számát s hasonlítsa össze az abból imént idézetteket a „Kol. Közl.“ 24 és 25-ik számaiban megjelent „Néhány őszinte szó stb. főcikk“ érintett passusaival, bíráljon s azután ítéljen.

A „Kelet“ elvette a maszkot. Nyíltan, mást gyanúsítva kunyurálja a kormány és patronusok kegyét; ferdít nyakrafőre — csak hogy jól adhassa a feladó szerepét. Mi nem reméljük, hogy hushagyóra felhagy e gyönyörűségi mesterséggel s ezért éreztetni fogjuk vele az önálló meggyőződés és bátor, szabadszó fegyverének súlyát. Ezalól ugyan ki sem ugrik azzal, hogy „Politikell“-nak keresztelt el azt a derék író, ki a „Kelet“ keblí pártfeleit, a „Sétatéri beszélgetések“-ben eljárásuk érdeme szerint, s az igazságot tartva szem előtt, a satyrát vévén eszközül — úgy szólva összemorzsolta nem úgy mint a „Kelet“, „mondvacsinalt“ ferde idézeteivel történt, melyek a „Kelet“-tet a „piskotakodás“ jelmezében állítják a nagy közönség elé, még pedig oly ügyetlenül, hogy tetőtől talpig meglátszik kivolta — még a tudatlanok előtt is.

Csak előre a megkezdett dicső pályán!

Sándor János.

Rómániából.

Oroszország Offenber báró helyébe, a konstantinápolyi követésé eddigi titkárt, Zimoviev Ivót nevezte bukaresti orosz főkonzulá. Zimoviev m. hó 18-án nyújtotta át megbízó levelét. Carul fejedelem ezen ünnepélyes cselekvénnyel udvartartása összes katonai és polgári személyzete által volt körülvéve, kik mindnyájan teljes diszben jelentek meg. A hivatalos audientia után a fejedelem fogadta a főkonzult, ki aztán ugyanazon ünnepélyes módon, melyben a felvonulás történt, azaz udvari diszhintókban, fészázad diszruhás udvari csendőrségtől kísértetve, egy fejedelmi szárányság társaságában visszakozott az orosz főkonzulátusba.

A távozó Offenber tiszteletére Carul fejedelem nagy diszebedet adott, melyben a minisztereken kívül az összes diplomatai testület is résztvevett. Másnap a román iparosok és kereskedők egylete tisztelet meg a bárót egy nagyszerű bankettel, melyen a román nemzet rokon-szenve az ősz diplomata iránt lelkes felköszöntésekben nyilvánult.

A vörösek főközlőnye a „Romanul“ igen meleg szavakban emlékeztir Offenber tevékenységéről: „Mi is — írja utóbbi számában — megragadjuk ez alkalmat Offenber urnak a legjobbat kívánni és őt felkérni, miszerint most, miután ismerni tanulta a nemzetet, ne feledje mondani az orosz kormánynak és őt róla meggyőzni, hogy Rómánia minden hibái mellett is oly nemzet, mely megérdemli, hogy éljen és létezzék, mely önmaga által óhajt élni és önmagát fenntartani, s mely ennél fogva mint szabad és hálás nemzet Oroszországnak nagyobb és lényegesebb szolgálatot tehet, mint ha a németek vagy oroszok által leigáztatnák. Ugy hisszük ideje volna, hogy Oroszország az erkölcsi hódítások politikáját megértse és adoptálja.“

A vörös közlöny ezen nyilatkozatának megértésére tudni kell, hogy az új vasuti törvény létrejötte óta az ellenzék folyton javeszékkel, hogy Rómániát a németeknek árulták és adták el, s ez irányban minden követ megmozgat egy politikai fordulat előidézésére. Azonban az óhajtott eredmény késik, sőt a vörös párt befolyása mindinkább esökken.

Reformok Japanban.

A mikado különösen az iskolaügyre fordítja figyelmét. Csak magában Jeddóban öt collegiumot alapított, mindegyiket 1500—3000 tanítvány számára, nem különben egy új katonaiskolát. A tantárgyak közé tartozik a tudomány minden ága, továbbá idegen nyelvek. A katonai szakkör 23 francia, a tengerészettől 10 angol tanár van alkalmazva. Mi több, még 10 bajor sörfőző is importáltatott. Az idegen hatalmakkal kötött szerződések revidáltak fognak, s ez év június 1-én hatályba helyeztetnek. A módosítások legnevezetesebb pontja az lesz, mely megengedi a különféle élelmi szerek, mint p. rizs, borsó, bab stb. kivitelét. Az új intézkedések közé tartozik az is, hogy a szegényebb családok leányait, nehogy azokat mint eddig, eladni legyenek kénytelenek, az állam fogja fölnevelteni. A kormány egy nagy követéséget fog a civilizált országokba küldeni. Továbbá 21 nemes ifju fog az Egyesült Államokba küldetni, hogy ott ki- képezzék magukat. Az új posta-ügy azonban rossz omen- nel kezdődött, a mennyiben a kormány három sürgöny- vívője meggyilkoltatott s a sürgönyök ellopattak.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 3. 1872.

— Az Eötvös requiem febr. 1-én az egyetemi

templomban. Az egyszerű gyászavatal a templom közepén volt felállítva. A szertartást Ipolyi püspök végezte, fényes segédlettel, a zenekar a „Mozart“ gyászmisét adá elő. — Az első padban ott láttuk az elköltözött özvegyét fiát és leányát. — Ott voltak még az egyetem rectora, Toldy Ferenc, mind a négy dekan. A miniszterelnök. Pauler és Bittó miniszterek, Haynald érsek, Romsich Pál, a képviselőház, a kultuszminisztérium, Pestmegye, a város köldtsége és igen sok kitűnőség.

— A közös külügyminisztérium elrendelte, hogy a Ludoviceum egy része, és pedig az 1—13 számú helyiségek és a 16 sz. földalatti helyiség, melyek már kiürítették, azonnal a honvédelmi minisztérium rendelkezésére adassanak. Ennek következtében a budai főhadparancsnokság megkereste a minisztériumot, hogy az átvétel céljából egy bizottságot küldjön. A nagy fedett lovardát azonban előlegesen még nem lehet átadni.

— A horvát alkudozások még folynak. Egy igen tekintélyes, s az egyezkedést óhajtó párt Mihailovic földbirtokost óhajta bánnak, míg a nemzetiek határozottan Nugent gr. mellett vannak, Mihailovic érsek lemondásáról is beszélnek; ez esetben az érseki széket egyidőre betöltetlen maradna, s az intercalaris jövedelmet horvát közköztatisi célra fordítanák. — Legalább néme-lyek ig óhajtanák.

— Az orsz. közoktatási tanács elnökévé Horváth Mihály püspök nevezetett ki.

— A képviselőház közoktatási bizottsága (jan. 31.) ülést tartott, melyben a kolozsvári egyetemre vonatkozó törvényjavaslat a 11. §-ig tárgyalatott. Az 1. §-nál elfogadott Csengery és Tisza indítványa, mely szerint a kolozsvári egyetem főiskolaként jelöltetnék meg, melynek feladata volna egyrészt önálló buvárlat alapján lehetőleg nagy mértékben tudományos műveltséget terjesztetni, másrészt pedig a szaktanulókat kellő oktatásban részesíteni. Tisza indítványa, hogy az irodalmi tevékenység is számíttassék az egyetem feladatai közé, elvetetett. A 2-ik §-nál Schwarcz Gyula azon indítványt levé, hogy a bölcsészeti kar egy bölcsészeti, nyelvészeti-történi. és egy matematikai term.-tudományra, a jogi pedig egy államtudományra és egy jogira különíttessék el. Ez indítvány élénk vitát idézett elő, melyen Csengery, Tisza, Hoffmann, Kautz, Trefort, Szathmáry és Patrubány vettek részt. — Végre elfogadott Schwarcz indítványának első része; a jogi kar ellenben osztatlan marad. A 4., 5., 6. és 7. §-oknál Pauler miniszter védte az egyetem jogát, a magántanárokat habilitálhatni. Csengery és Tisza a miniszternek akarták a jogot átengedni. Schwarcz a berlini egyetem példájára az akadémiás rendes tagjainak jogot akart adni, hogy habilitatio nélkül is előadásokat tarthassanak az egyetemen. Végre Csengery indítványára az eredeti Eötvös-féle szövegezés fogadtatott el, mely szerint a magántanárok vagy habilitato, vagy elismert tudományos irodalmi tevékenység alapján szereshetik meg az előadási jogot.

— Hogy volt? Mint a sarkantus bokázók korában a treblen és walczer is eltanulta a csárdástól, hogy kiválgos vtradtig — no de ez sem marad mindig az övé az utolsó szó. — Értsem a nyomdászok bálját, mely alkalommal a legkellemesebb színben lónek egy az irodalom celebritásaiával közösen rendezett strik elő-nyei bemutatva. A nyomdászok örömsugárzó arca fényesen csáfolta meg a feltevést: hogy a betű öl. Szóval a bál kedélyes volt, résztvevett abban irodalmi celebritásaink nagy része.

(—) A szerdán lefolyt jogász-bál, megfelelt jóhírének; s bár ha nem is volt oly látogatott, mint a mult években, de azért mégis voltak elegen, s oly diszes társaság gyűlt össze, hogy a rendezőség valóban örömmel nézhett a termen végig. A vigalom 9 után kezdődött, s tíz óra körül már élénken mozgó tánczörök alakultak. — Végig menve a termen a folyvást fokozódó jókedv s változó élénkség közt — sok ifju mosolygó arcot és izletes öltözéket láttunk; mely utóbbira néve, legdicsebbrendő és legörvendetesebb jelenség volt az, hogy a főrangú világ egyrésze teljes egyszerűségben jelent meg. Szünóra felé a hangulat fokozódván, a kedv is mindjobban emelkedett, s szünóra után érte el a tánczvigalom élénkségének felső fokát, a cotillionnál, melyet br. Bánffy Ernő és Kiszeli Endre urak igen ügyesen rendeztek. A tánczok — zavar nélkül, rendben folytak. Ezért a bálbibi-zottmányt méltán dicsőret illeti, mely minden tekintetben derekassan megfelelt feladatának. Az utolsó négyest szintén sokan tánczolták, mely után, a terem ürülni kezdett, s a szürkület első világossága mellett robotgok ol az ntolsó kocsi. Egy sikerült és kedves bál emlékével hagyta ott mindenki a redoutot.

— A Kisfaludy-társaság felszólítást intéz a magyar birodalom területén levő összes gymnasiumok igazgatóságaihoz, hogy a Ráth Mór könyvkiadó által Toldy-jutalomképen felajánlott könyvekre oly szegélyt, de jó erkölcsű ifjakat ajánljanak, kik a magyar nyelvben kiváló előmeneteket tettek. Ezek nevének beküldését a titkár april végéig kéri. Összesen 475 jutalom van, melyeket Ráth még e folyó tanév alatt el fog küldeni.

— A szerb egyház autonómiaja tárgyában tartott ministeri tanácskozásba meghívott szerb bizalmi

férfiak a szerb egyház autonómiája ügyében a román egyház birta jogokat követelték; véleményüket a minis-
tertanács meghallgatta, de e tárgyban tüzetesen nem
nyilatkozott, azonban utalt arra, hogy míg a románok
egyházi autonómiájukat a törvényeket tisztelve gyako-
rolják, a szerbek azzal visszaélnek.

— **Gr. Ráday Gedeon** lemondását a „Ráday-
ügyben tartott ministertanács elfogadta.

— **A „Tirol-Vorarlberger Bote“** jan. 30. eze-
ket írja: Ő Felsőgeik a király és királyné ma reggeli
4^{3/4} órakor különvonattal érkeztek ide és 10 percnyi
tartózkodás után továbbutaztak.

— **Nagy sakkjátékot rendez** Schwartz Adolf,
tableauval, Pesten az „Ujvilágban.“ **Napoleon Sedan-**
nál történt elfogatását feltüntetőt.

— **A kolozs-monostori** „m. kir. gazdasági tan-
intézet ifjúsága által január 20-án, ünnepélyző egylete
javára rendezett táncszívalom jövedelmének kimuta-
tása“: Az összes bevétel (ideértve a felülfizetéseket is)
955 frt. 20 kr., az összes kiadás 864 frt. 69 kr., ma-
radt tehát az ünnepélyző egyletnek 90 frt. 51 kr. **tiszta**
jövedelme. Meltóságos Gr. Béli Ferenczné és Gr. Esz-
terházi Kálmáné ő nagyságai 100—100 frtal vált-
ták meg jegyeiket. **Felülfizettek:** Mts. Gr. Wencheim
Krisztina 20 fr., tek. öz. Gubicz Andrásné 19 fr. 20
kr., Nagymélt. Hajnald Lajos érsek 15 fr., tek. Bányai
Mihály 13 frt., tek. Tuba Lajos tanár 10 frt., tek. Kovács
Károly 8 fr., mlt. gr. Péchy Manó 8 fr., tek. Kis Sándor
8 fr., tek. Hálfi Sándor 6 fr., nagymlt. Lónay Menyhért
5 fr., mélt. Karátsanyi Guidó 5 fr., tek. Kodolányi Antal
igazgató 5 fr., tek. Dr. Encz Géza tanár 5 fr., tek. Ga-
mauf Vilmos tanár 5 fr., tek. Mina János tanár 5 fr.
tek. Székely Mihály tanár 5 fr., tek. Vörös Sándor tanár
5 fr., tek. Walter Lajos 5 fr., tek. Ritter Gusztáv kertész
5 fr., tek. Dr. Haller Károly 5 fr., tek. Czink János 5
fr., a „Magyar Polgár“ tek. szerkesztője 5 fr., tek.
Binecz Sándor 4 fr., tek. Dr. Gálfi András 3 fr., tek.
Ladányi Sándor 3 fr., tek. Galgóczi Károly 3 fr., tek.
Csulak Dániel ügyvéd 3 fr., mélt. gr. Bethlen Polixena,
2 frt., tek. Demjén László 2 frt., tek. Suller Dániel 2 frt.,
mélt. Béli István 1 frt., tek. Heigel József tanár 1 frt.,
tek. Lukács Ferenc 1 frt., tek. Vég Sámuel 1 frt. Mely
szíves felülfizetéseiként az egész ifjúság nevében forró
köszönetet mond a bizottmány. **Skopecz Ödön, h.**
jegyző.

— **A mint az „Udvarhely“**—ben olvassuk a sz-
udvarhelyi iparosok és városi polgárok közül igen sokan
közlekedni érdeklődtek tartottak egy „polgári olvasókör“
alakítása érdekében. Az eszme, mely minden agitatio
nélkül, magának a polgárságnak kebeléből indult ki
szép bizonyítványa annak, hogy polgáraink a közműve-
lődésnek és józan haladásnak derék és buzgó barátai. —
Az alapszabályok kidolgozására Szemerjai Lajos elnök-
lete alatt bizottság küldetett ki, melynek tagjai: Jenei
Viktor, Kassai Ignác, Szilveszter Domokos, Simó Ferecz,
Tamászkovics Domokos, id. Bodrogi Sándor, Gyarmathi
József és Mészáros Péter.

— **Egy francia festő műterméből.** Meison-
nier francia festő 200,000 frankért adta el egyik fest-
ményét, mely egy vértess lovastámadást ábrázol. E kép

genesiséről a következőket írják: Meissonnier, mint mű-
vész, ép oly lelkiismeretes, mint Delaroche Pál volt.
Hogy vértess-lovakat rajzolhasson, ily fegyvernemre
volt szüksége. Könnyen szerzett belőlük egy tucatot.
hogy a támadást híven festhesse, parkjában minden reg-
gel rendezett attacke-okat. Ámde az attacke folyamában
mint tovább és tovább vágattak a vértessék, úgy, hogy
utoljára a festő mit sem látott. Egyik barátja, kinek e
miatt panaszkodott, azon tanácsot adta neki, hogy vas-
pályán kell az ily támadás egyes momentumait meg-
figyelni. Az eszme tetszett a mi festőnknek. Mernőket
hozott, s néhány nap alatt készen volt a vasútvonal
gözmözdönnyel és egy vaggonnal. Már most a leg-
sebebb rohamot is megfigyelhetette a lovasokkal haladó
vonaton. A munka felségesen haladt előre. A támadás
azonban, melyet megakart örökíteni, télen történt, s mi-
dön festményét készítette, nyár volt. Honnan vegye a
havat, melyre okvetlenül szüksége volt? Nem sokáig
gondolkodott. Száz hectoliter lisztet vett s azt az egész
parkban felhintette, hogy a történelmi igazság ellen ne
vétsen. Az attacke az így behintett területen történt, s a
felszálló liszt-felhők s a talaj fehérsége nagyon híven
tüntették elő az attacke-ot a hóban. A lovasos termé-
szetesen minden attacke után valóságos lisztesszárkók-
ká lettek, a mihez azután ismét egy tucat szolgál kellett,
ki a lisztess hősöket lesöpörje. Így azután megmagyaráz-
ható, miért oly drágák Meissonnier festményei.

(—) **Színház január 31-én „Csapodár“ Vigjáték**
3 felv. irta Sardou Victor ford. Berez. Összevágó előadás
különösen Szilágyi (Champignac) élénk játéka mulattat-
ta a közönséget. Febr. 1-én **Medgyaszai Ilka** assz. ven-
dégjátékaként „**Szép Helena**“ szintén jól sikerült előadás.
Mindenekfelett Medgyaszai assz. illemes és mégis eleven
csinos játékát kell kiemelni. Éneke is kielégítette s
gyakran tapsra ragadta a szép számú közönséget. Pén-
teken február 2. **Fehérvári asszouy** jutalomjátékaként a
„**Fekete orvos**“ — került színre. A színház a szoron-
gásig megtelt s a közönség mindvégig figyelemmel hall-
gatta, ez úgy nevezett „regényes színmű-iskola“ ter-
mékét. E darabban a hatásvadászat minden külső esz-
közéi felvannak használva, hogy a nézőt szemképráz-
tató bonyolultságokkal elcsábítsék, s hogy a kíváncsi-
ságot mesterkelt titokzúságokkal fölbresszék. — A
jutalmazott megjelenése alkalmával fogadtatás, igen
szépen tanúsítja, hogy a mi közönségünk mindig kellő
elismeréssel viseltetik oly tehetséget iránt, a minő —
Fehérvári asszony. — Az előadás kielégítő volt
Boér Emma mai játékában, az érzelmek és szenvedé-
lyek, egyes változó árnyalatait, helyenként híven tüntet-
te ki, s általában a vakon szerető szív rohamait, megle-
tő erővel ábrázolta. **Eichner Anna** és **Mátrai**, sikerrel
játszottak. **Kovács Gyula**, egy látszik, ma kevésbé
volt disponálva, s e miatt csak egyes hatások pontokat
láttunk Fabien szerepében kiemelve.

Vasárnap, február 4-én „**Szép Pári Péter**“. Dráma
5 felvonásban.

Borszék.

II.

Az első botlásnak érintett helyrehozatalát most,
egy új erdei forrás megnyitása után, ad pia desideria
soroban, a második helyrehozását remélem a jó sorstól,
a mely tán megengedi, hogy a Lobogó kerítésére felhal-
mazott tetőzet a Borszéken nem ritkán előforduló hava-
zások miatt nagyobb részben eltávolíttassék, nehogy
majd a hóesés alatt beroskadják az egész.

A fedélről levett és az épület szegleteire alkalm-
zott díszítmény ott jól fog állani, mit sem ártand.

A gőzfürdő berendezését jogosan követeli minden
fürdő vendég a fenumondottakból és mivel a borszéki
fürdő helyzete, nagy hire is azt követeli, hogy ne nélkül-
özze azt, mivel ma már minden csak valamire való fürdő
bírnia kell.

Szabad-e remélni, hogy mihamarabb meglátjuk
az érintett általános tervet, mely a borszéki fürdőhelyet
illő rangjára emelje, sőt érdemileg berendezze? Avagy
erre is annyi év szükséges mint mennyi a berendezésre?
Talán azt mondják: egy ily valóban kielégítő terv ké-
szítésére hivatassék drága pénzben egy építészeti aucto-
ritás, vagy nyitassék pályázat egy alkalmas terv elké-
szítésére?

Közlöm a kétkedés e röpgondolatait fürdői bará-
tom Gyertyánfival; olvassa, és azt mondja: nincs hálá-
datlanabb munka mint az efféle, az ismert közöny-lepte
borszéki tén.

Salvavi animam meam! A konokkal szemben kö-
telesség a közügy érdekeit folyton szemügyre venni mind
addig, míg csak meghallgatást remélhetünk.

Barátom azt viszonzza: hogy ha még se restellem
cavare lapidem, ne felejtsem arra nagy súlyt fektetni,
hogy értsék meg Borszék tulajdonosai, hogy nagyon is
tévuton járnak, ha a fürdőt még mindig úgy mint eddig
terühnek tekintik, mert az nekik nem százezereket, ha-
nem csak ezereket hajt.

Borszék, mint a borhoz való víznek kiviteli he-
lye az egyedül uraló pontról már is leszállott a szoda-
viz (szifon) készítése óta. Most már Bibarcz borvizének
borvizének tulajdonosai is nagyszerű berendezés által con-
currálnak vele, a minek következményét a borszéki bér-
lők — a mint hallik már is kezdik érezni. Mi történhetik
a vegytan folytonos elhaladásával? Mi ha a házában
már ismert vagy még ezután felfedezendő sok borviz
forrás a bibarcziohoz hasonlóan felkarolhatik?

A ki dr Segennek a gyógyforrásokról irt nagy
munkáját figyelmesen és gondolkodva olvassa, kell hogy
azon gondolatra jöjjen, hogy kisebb mérvű tellurmoz-
galmak is könnyen elenyészethetnek Borszék legjobb
kiviteli borvizforrásait: ez lehetőség valószínűsége na-
gyon is megerősít, ha Szilágyi Borszék sok évig volt
orvosának könyvéből megtudjuk hányszor, és tapasztal
tartott ez az ugynevezett föltörés körül.

Ha talán nem is minden, de nagyon sok jel arra
mutat, hogy jó lesz, ha a tulajdonosok Borszékot mind
gyógyhelyet karolják fel, s nemcsak a jó ivó borvizki-
vitel jövedelemforrását veszik szemügyre.

Pár év óta azt lehet mondani, hogy relative meg-

lehetős sokat tettek, de mint bebizonyítam, nem a leg-
szerencsésebb sikerrel.

Föl kell említenem azon véleményét is, hogy jó
lenne addig is, míg a fürdőhely — a helyes berendezés
folytán oly látogatottá válik, a mint érdemli, t. i. ezerek
és nem százak egészségi Mekkájává és nyaralójává le-
end, a hasznoszámitással nem sietni és oly tárgyakat, a
melyek más világhírű fürdőkben vagy ingyen, vagy nagyon
csokély árért élveztetnek, nem igen drágán nyújtani, arról
is intézkedni kellene, hogy a természet itten szemléltető
szépségeiben könnyebben gyönyörködhesse a nők is.

Végül még csak egyet. Olykor panaszt hallani,
mikép a két birtokos község már is igen sokat költ Bor-
székre mint gyógyhelyre; ha ez való, csak is a jövede-
lemhez mérve lehet az. Ki tehet arról, hogy az ezreket
nem úgy és arra költik el, a hogy és a mire kellene?
Csokély nézetem szerint e tekintetben az, hogy ennek
kulcsát abban lehetne feltalálni, ha a jövedő berende-
zés tervezetét egy álló évig és pedig a fürdőidény alatt
közszemlére tennék ki, hogy a Borszéken megfordult, s
a világ leglátogatottabb fürdőit ismerő vendégek és más
értelmes emberek hozzászólhassanak.

Hasonlag közzé kellene tenni a történet építkezések
stb. módját, az erre tett költségeket.

Hazánk szegény, ne engedjük, hogy filléreit kül-
földi fürdők gyógy- és nyaraló helyeire vigyék, a hon-
nan ez összegek soha többé vissza nem kerülnek; ne
bagyjuk ezt akkor, midőn a természet kis hazánkat
egészséget és gyönyört nyújtó fürdőkkel oly pazar kéz-
zel árasztotta el, hogy ezeket külföldön keresni vétek,
ezért ne hanyagoljuk el a honi fürdőket, építsünk, sze-
pítsünk, hogy hasznat láthassunk.

Szentgyörgyi József.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Feb. 1-ről: 5% Metalliques 62.75 5% Nemzeti
kölcsön 72.30. 1860-diki államkölcsön 106.—. Bank-
részvények 865. Hitelrészvények 348.50. London 113.
10. Ezüst 111.75. Cs. kir. arany 5.38. Napoleondor
8.99.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 80.30.
Temesi 78.—. Erdélyi 77.25. Horv.-Slavon —.—.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

NYILT-TÉR.

(1868 óta) okleveles fogorvos

MÁTHÉ DOMOKOS,
Bécsből:

lak. jelen. Kolozsvárt e hó 20-ig az „Európa“
szálloda 5 és 6. sz. Rendel fog és szájbajokban
szenevedőknek nap. d. e. 9—12-ig d. u. 2—5 óráig.
Szegénysorsuaknak ingyen.

Consultatiók és nyomtatott árjegyzé-
kek mindenkinek gratis. 2—25

Legújabb **ÁRJEGYZÉKÜNK** rózsák-, gyü-
mölcsfák-, bogyógyümölcs-, tobzosok- (Coniferae), le-
vélnövények-, pázsintnövények-, díszvirágokról sat.
számos képpel, nagy választékban épen most jelent
meg, s kívánságra ingyen és bérmentesen fog meg-
küldetni.

Gazdasági-, vetemény- és virágokról szóló leg-
újabb **ÁRJEGYZÉKÜNK**-ből is vannak még példányok.

Schmidt Károly magkereskedése,
mű- és kereskedelmi kertész
Laibach (Karniolia).

1—1 (399)

2—3

Pályázat.

(396)

Abrudbánya sz. kir. bányavárosban rend-
szerezett főorvosi állomás üresedése követ-
keztében, melyvel 750 ft évi rendszeres fizetés, 120
ft jótállási díj, 100 ft szállásdíj és kamarális
szervezeti nyugdíj van összekötve, ezenel
pályázatot nyitattak.

Az ezen főorvosi állomásra pályázni szán-
dókozó orvosudor urak fölhívának szakkép-
zettségüket és a román meg magyar nyelvbeni
jártasságukat igazoló okmányokkal fölszerelt
folyamodványukat az „Abrudbánya-vevessapataki
nehézség alap“ választmányának Abrudbányára,
folyó évek februárius hó 26-ig mint zár-
hatánapig beküldeni el ne mulasszák.

Az Abrudbánya-vevessapataki nehézség alap
választmányától.

Abrudbánya, január hó 25. 1872.

Bálinth Simon, elnök.

1—1 **Eljen! Eljen!** (398)
BRACH
tanár ur Berlinben, Wilhelmstrasse 5. sz.
Nem régen vételeim olvasam az uj-
ságban, hogy nevezett ur csak 2 frtból
állo díjért és azon ígérettel, hogy a nye-
reségből 10% neki tartsanak, kik
küldöz szét.
Hozzá fordultam tehát, rögtön meg is
kaptam az utasítást, melynek nyomán tettem
is számokat, és már a barnadit kezében
egy termő csináltam!
Téhat **Ortigue R.** tanár Berlinben, Wil-
helmstrasse 5. sz.
Eljen! Eljen!
Pest, Józsefváros 3. sz.
Wurfer Gyula.
Ezen általam használt oly szerencsés
játékutasítást kiváncsi vagyok, hogy kaphatók a
fentemlített kis kártyákért, kérem, küldje-
sek ingyen az adatk válassz.
Bizalomteljesen csak **Ortigue R.** a
máthenatikai tanárhoz kell fordítani Berlinbe,
Wilhelmstrasse 5. sz.
Fentebb

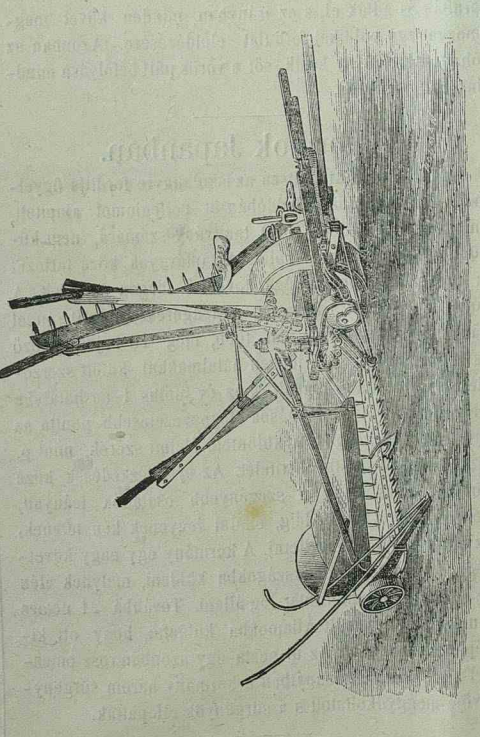
Robey & Company Limited,

angol gépész-mérnökök és gazdasági gépgyárosok,
Pesten, üllői-ut 1. sz. alatt,

sietnek ezennel közhírré tenni, miként sikerült **WOOD W. A.** amerikai arató-gépgyá-
rossal Amerikában és Angliában jelenleg legjobbnak elismert **CHAMPION**-féle arató-
gépek és **WOOD**-féle kaszálók kizárólagosan Magyarországon szerződniei. A híres
WOOD-féle amerikai gyárban készült gépekből eddig már 152,371 adatott el, mely
nagy összeg a gépek széleskörűségéről legjobban kezkesedik, tekintetbe sem véve azon
tényt, hogy a különféle kiállításokon és kísérletek alkalmával 400 érmeteken felül nyertek
a föld minden országában, beleértve a legelső díjakat, melyek csak valaha adatottak a
gazdasági gépészet terén, hasonló célokra készült gépeknek.

CHAMPION-féle magánlerakó arató-gépek és **WOOD**-féle kaszálók Magyar-
ország számára csak általunk rendelkezhetők meg, és habár ezen gépekből nagy készletet
is tartunk raktárunkban, ezennel tisztelteteljesen felkérjük a nagyérdemű gazdáközön-
séget, becses megrendeléseit minél előbb kezelnékhez juttatni, hogy azokat a szokott
ponossággal kellő időben végrehajthassunk.

Hogy ezen gépekhez kívántató tartalék-részek is nálunk mindig készen találhatók,
teljeslegesen gondolkodjunk felemlíteni.

Együttal van szerencsénk jelenteni, miként **Patent** vasráms és **vasgerendás**
cséplő-gépeinkre már eddig is rendkívül számos előjegyzéseink vannak az 1872-ki
cséplési időnyre, miért is a venni szándékozókat teljes tisztelettel felkérjük, megrende-
léseiket mihamarább beküldeni.

Hogy gözmözdönnyünk az 1869-iki szőlőhöz és 1871-iki miskolci kiállításán
a legkevesebb tűzoló-nyaggal, a legrovidebb idő alatt a legtöbb gőzt produkálták, s
hogy tavaly **patent** vasráms cséplőgépeink az első díj 30 arannyal és a nagy arany-
érmet nyerte, továbbá hogy **patent** vasráms és **vasgerendás** gépeink tartósságra és nagy
munkaképességre nézve minden más, hasonló célra készült gépekkel fölülmúlunk, eléggé
ismeretes tények, minsem hogy szükséges lenne gépeink föléletességre vitt czélszerű-
ségét bővebben is bizonyítani.

Robey & Company Limited,

Pest, üllői-ut 1. sz.

Képes árjegyzékek ingyen kaphatók.

(395)

1—12

Megjelent és Demjén László

könyvkereskedésében Kolozsvárt és általa minden
könyvárusnál kapható:

Kolozsvár története.

Első kötet.
Oklevéltárral. (1.) Ös- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.
Egy külön kötet világi és egyházi rajzokkal. (36 tábla.)

Írta **Jakab Elek,**
Ára 10 ft.

(327)

E mindez tekintetben nagy, epochális munkát itt hosszasan dícsérgetni és aján-
lani feleslegesen tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e
munka kiadásával magának maradó emléket emelt. Siessen tehát a város értelmes
t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteti, hogy a nagyszorgalmú és
szakutudós íróba minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legértékesebb
része az ujjabkor története lesz. A ki megserzte magának ezen 3 részből álló első
kötetet, az bizonyára érdeklődik fogja lapozgatni és benne bolygálni, s a folytatását
minden áron megszerezni magának.

Demjén László.